

OPŁATY MELIORACYJNE A OPŁATY INWESTYCYJNE

Dr IRENA CZAJA-HLINIAK

1.

Charakter prawny opłat: melioracyjnej i inwestycyjnej

Na początku 2002 r. weszło w życie nowe Prawo wodne¹, które zastąpiło Prawo wodne z 1974 r.². Prawo wodne przyjęło jako naczelną, wynikającą z Konstytucji³, zasadę zrównoważonego rozwoju, dostosowując do niej zadania, instytucje i instrumenty działania w gospodarce wodnej. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami, a w szczególności ochronę zasobów wodnych oraz zarządzanie zasobami wodnymi⁴. Zarządzanie zasobami wodnymi służy m.in. zaspokajaniu potrzeb ludności. Do instrumentów tegoż zarządzania należą w szczególności opłaty i należności stosowane w gospodarce wodnej.

Prawo wodne przewiduje m. in. dwie następujące najbardziej charakterystyczne kategorie świadczeń: opłaty melioracyjne oraz partycypowanie w kosztach budowy urządzeń związanych z tzw. regulacją wód. Ponadto po nowelizacji z 2004 r.⁵ wprowadzony został trzeci rodzaj świadczenia, zwany „opłatą inwestycyjną” (art. 74), wykazującą w swej istocie daleko idące podobieństwa do opłaty melioracyjnej.

Należy podkreślić, iż z punktu widzenia teoretycznego zarówno opłata melioracyjna jak i inwestycyjna spełniają w pełni znamiona prawno-finansowej instytucji tzw. dopłat⁶ jako kategorii pozapodatkowych danin publicznych⁷, które na gruncie normatywnym najczęściej przyjmują nazwę opłat. Warto wspomnieć, iż poprzednie Prawo wodne z 1974 r. wyraźnie stanowiło w art. 137, że opłaty melioracyjne (a także ustalane wówczas koszty wykonania urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych oraz należności spółek wodnych) miały charakter danin publicznych.

W klasycznym ujęciu za dopłatę uznać należy obowiązkowy, jednostronnie określony przez państwo lub samorząd terytorialny udział w kosztach tworzenia urządzeń państwowych bądź samorządowych, pobierany od podmiotów, którym przypisuje się osiągnięcie szczególnych korzyści z tych urządzeń, polegających na zwiększeniu ich dochodów względnie zwiększeniu wartości rynkowej ich majątków. Immanentną cechą dopłat jest powiązanie z występującym u podmiotu zobowiązanego przysporzeniem majątkowym. W zasadzie ma również miejsce udział środków publicznych wcześniej zaangażowanych w działalność inwestycyjną⁸.

W bogatej historii polskiego unormowania opłat melioracyjnych, począwszy od 1958 r.⁹, występowała jedna kategoria opłat melioracyjnych. Dopiero od 6 czerwca 2004 r. wyodrębniono z niej opłaty inwestycyjne. Kryterium podziału na opłaty melioracyjne i inwestycyjne stanowi źródło finansowania, a konkretnie współfinansowania z publicznych środków wspólnotowych.

2.

Zakres stosowania opłat

Opłaty melioracyjne oraz nowo wprowadzone opłaty inwestycyjne związane są z wykonywaniem urządzeń melioracji wodnych¹⁰. Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią. Urządzenia melioracji wodnych dzielą się na podstawowe¹¹ i szczegółowe w zależności od ich funkcji i parametrów¹². Urządzenia melioracji wodnych podstawowych wykonywane są na koszt Skarbu Państwa i stanowią jego własność. Mogą one być jednak wykonywane na koszt innych osób prawnych lub osób fizycznych¹³, a także współfinansowane z publicznych środków wspólnotowych w rozumieniu przepisów o Narodowym Planie Rozwoju¹⁴.

Opłaty melioracyjne i opłaty inwestycyjne wiążą się z urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych¹⁵, które polegają na wykonywaniu określonych urządzeń, pod warunkiem spełniania przez nie wymogu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz ochrony użytków rolnych przed powodzią.

Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do właścicieli gruntów, czyli koszty nakładów inwestycyjnych w zasadzie ponoszą właściciele. Jednakże przepisy przewidują również inną możliwość, a mianowicie wykonywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na koszt Skarbu Państwa, za zwrotem części kosztów przez właścicieli. Należy wyraźnie podkreślić, iż jest to jedynie możliwość sfinansowania wykonania urządzeń na koszt państwa, a nie obowiązek państwa. Podejmowanie decyzji o finansowaniu przez państwo należy do kompetencji marszałka województwa.

Do 2004 r. istniała jedna forma zwrotu części kosztów, tj. w postaci opłaty melioracyjnej. Od 2004 r. forma zwrotu części kosztów przez właścicieli uzależniona jest od źródeł sfinansowania wykonywanych urządzeń melioracji szczegółowych. Istnieją obecnie dwie możliwości: wykonywanie tych urządzeń w całości na koszt Skarbu Państwa lub na koszt Skarbu Państwa przy współudziale publicznych środków wspólnotowych (art. 74 ust. 1 pkt 2). W pierwszym przypadku zwrot części kosztów przez właścicieli gruntów następuje – podobnie jak poprzednio – w formie opłaty melioracyjnej; w drugim przypadku w formie opłaty inwestycyjnej. Oba rodzaje opłat stanowią dochód budżetu państwa.

Finansowanie wykonywania urządzeń melioracji wodnych przez właścicieli, jak i ponoszenie przez nich w określonych przypadkach udziału w kosztach w postaci opłaty melioracyjnej lub inwestycyjnej uzasadnione jest odnoszeniem „szczególnych korzyści” przez właścicieli w postaci m.in. zwiększenia wartości rynkowej gruntu. Spełnienie przez urządzenia melioracyjne przesłanki polepszenia zdolności

produkcyjnej gleby powoduje bowiem, iż zmeliorowany grunt stanowi bardziej wartościowy środek produkcji rolnej od gruntu niezmeliorowanego. Ponadto poprzez zwiększenie możliwości produkcyjnej gruntu melioracje stwarzają możliwość osiągnięcia zwiększonych dochodów.

Zastosowanie wariantu sfinansowania wykonywanych urządzeń na koszt państwa z zastosowaniem opłat melioracyjnych uzależnione zostało od spełnienia jednego z trzech przewidzianych ustawowo warunków. Stanowią je następujące sytuacje: teren cechuje duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych, urządzeniem melioracyjnym grozi dekapitalizacja lub warunkiem restrukturyzacji rolnictwa jest regulacja stosunków wodnych w glebie.

Natomiast zastosowanie sposobu sfinansowania z udziałem opłat inwestycyjnych zostało uwarunkowane wymogiem wniosku spółki wodnej lub wniosków zainteresowanych właścicieli gruntów stanowiących co najmniej 75% powierzchni gruntów planowanych do zmeliorowania. Decyzje w obu przypadkach podejmowane są przez marszałka województwa, w uzgodnieniu z wojewodą, na wniosek zainteresowanych właścicieli gruntów lub spółki wodnej.

Oba rodzaje opłat, zarówno opłata melioracyjna, jak i inwestycyjna, spełniają w pełni znamiona prawnofinansowej instytucji dopłat. W zakresie opłat melioracyjnych oraz inwestycyjnych występuje bowiem partycypowanie w kosztach inwestycji wykonywanych i finansowanych przez państwo, ewentualnie przy współudziale publicznych środków wspólnotowych, przez podmioty odnoszące z tych inwestycji szczególne korzyści. Istota szczególnych korzyści sprowadza się w tym przypadku do wywierania przez wykonane urządzenia korzystnego wpływu na grunty.

3.

Zakres podmiotowy i przedmiotowy opłat

W konstrukcji obu opłat wyróżnić można analogiczne elementy prawno-finansowej instytucji opłaty jak w przypadku instytucji podatku. Zakresem podmiotowym opłaty melioracyjnej oraz opłaty inwestycyjnej, tj. podmiotami zobowiązanymi do jej uiszczenia, objęci są właściciele gruntów, na które wykonane urządzenia wywierają korzystny wpływ, zwani „zainteresowanymi właścicielami gruntów”, właśnie z racji odnoszonych korzyści. Ponadto – zgodnie z art. 9 ust. 2 – przepisy dotyczące właścicieli stosuje się odpowiednio do posiadaczy samoistnych oraz użytkowników wieczystych gruntów.

Zakres przedmiotowy stanowi wspomniany fakt osiągnięcia korzyści przez właścicieli gruntów w postaci wywierania korzystnego wpływu na ich grunty przez wykonane urządzenia. Jednakże właściciel może nie wykorzystywać urządzeń odbiorczych w celach produkcyjnych gospodarstwa rolnego. Podobnie jak może nie uprawiać gruntów. Mimo to sama możliwość osiągnięcia tych szczególnych korzyści, przy równoczesnym podniesieniu wartości tychże gruntów, uzasadniają pobieranie dopłat, a więc należy ją uznać za ich przedmiot.

Podstawę obliczenia obu opłat stanowi powierzchnia gruntów, na które urządzenia melioracji szczegółowych wywierają dodatni wpływ. Powierzchnię ustala się na podstawie ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów, prowadzonej przez marszałka województwa¹⁶. Zasady prowadzenia ewidencji¹⁷ określa minister właściwy do spraw rozwoju wsi. Minister określa również sposób ustalania obszaru, na który wywierają korzystny wpływ urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, biorąc pod uwagę zasięg wpływu poszczególnych rodzajów urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na poprawę zdolności produkcyjnej gleby.

4.

Wysokość opłaty melioracyjnej

Konstrukcja stawek oraz sposób wymiaru różnią się w zależności od rodzaju opłaty. Stawki opłaty melioracyjnej są kwotowe od 1 ha powierzchni i zróżnicowane przedmiotowo według różnorodnych kryteriów. Opłata ma wobec tego charakter proporcjonalny. Prawo wodne zawiera jedynie zasady ustalania wysokości opłaty, natomiast szczegółowe warunki i tryb ustalania wysokości oraz poboru opłaty melioracyjnej określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia¹⁸. Rada Ministrów powinna uzależnić wysokość opłaty od rodzajów urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, od wielkości obszaru korzystnego oddziaływania tych urządzeń, stawek opłaty przypadających na 1 ha tego obszaru, kosztów budowy urządzeń oraz przynależności podmiotów użytkujących zmeliorowane użytki rolne do spółki wodnej. Opłata ustala się, w zależności od rodzaju urządzeń, w dwojaki sposób: albo w drodze zastosowania tzw. jednostkowych stawek opłaty przypadających od 1 ha (w przypadku obliczania opłaty po wykonaniu urządzeń odwadniających oraz nawadniających, z wyjątkiem nawodnień ciśnieniowych), albo jako bezpośrednio określony procentowy udział w kosztach, który w rzeczywistości również znajduje wyraz w odpowiednio ustalonych stawkach.

W przypadku wykonania urządzeń odwadniających lub nawadniających, z wyjątkiem nawodnień ciśnieniowych, stosowane są jednostkowe stawki opłaty do wyrażonej w ha powierzchni obszaru, na który korzystnie oddziałują urządzenia melioracji wodnych szczegółowych. Ustawa określa stawki mianem „jednostkowych zryczałtowanych stawek” i ustala ich charakter oraz górną granicę. Wysokość stawek określona jest w sposób względny jako równowartość określonej ilości kilogramów żyta od 1 ha zmeliorowanych użytków rolnych. Maksymalne stawki nie mogą przekroczyć równowartości 5000 kg/ha, według średnich cen skupu żyta ustalanych dla potrzeb obliczania podatku rolnego. Procentowo określony udział w kosztach stosowany jest w przypadku wykonania urządzeń do nawodnień ciśnieniowych, ziemnych stawów rybnych oraz odbudowy i modernizacji pojedynczych urządzeń w systemach melioracyjnych. Ustawa przewiduje w tym przypadku nie tylko górną granicę opłaty melioracyjnej, ale również dolną granicę. Wynoszą one odpowiednio: górna – 80%, a dolna – 30% kosztów wykonania urządzeń. Opłata uiszczana jest w równych rocznych ratach w okresie zależnym od rodzaju melioracji. Ustawa przewiduje również ograniczenie czasu wnoszenia opłat maksymalnie do 15 lat. Dla członków spółek wodnych przewidziana jest ulga w wysokości 15% opłaty.

Rozporządzenie konkretyzuje sposób ustalania wysokości opłaty w postaci iloczynu powierzchni obszaru, na który wywierają korzystny wpływ urządzenia, oraz stawki jednostkowej opłaty melioracyjnej. Z kolei jednostkowa stawka¹⁹ wynikać może albo z procentu pokrytych przez Skarb Państwa kosztów wykonania urządzeń, albo ze stawek ilościowych żyta pomnożonych przez ustaloną dla celów obliczania podatku rolnego średnią cenę żyta w roku poprzedzającym rok, w którym została wydana decyzja ustalająca wysokość opłaty²⁰. Przy czym w załączniku określone są zróżnicowane przedmiotowo, w zależności od rodzaju urządzeń oraz robót z nimi związanych, procenty kosztów wykonania urządzeń bądź stawki ilościowe żyta. W wielu przypadkach do stawek ilościowych w kg żyta na 1 ha zastosowano górną granicę w wysokości 70% stawek określonych według procentu kosztów robót związanych z wykonaniem urządzeń. Prawo do 15% ulgi uwarunkowane jest objęciem zmeliorowanych gruntów działalnością spółki wodnej przed przystąpieniem do eksploatacji

urządzeń i przysługuje tylko w okresie, w którym grunty te objęte są działalnością spółki. Opłatę w rocznych ratach pobiera się w zasadzie do 30 października każdego roku, a w przypadku wykonania ziemnych stawów rybnych do 31 stycznia. Rozporządzenie wprowadza karencję w uiszczaniu opłaty zależną od przedmiotu: dwóch lat od dnia przekazania urządzeń do eksploatacji, a jednego roku w przypadku zagospodarowania pomelioracyjnego łąk i pastwisk. Okres pobierania opłaty został zróżnicowany w zależności od wysokości opłaty i rodzaju urządzeń. Opłaty w wysokości co najmniej 1000 zł pobiera się od 3 do 15 lat, a mniejszą od 1000 zł – przez 3 lata.

5.

Wysokość opłaty inwestycyjnej

Wysokość opłaty inwestycyjnej uregulowana została bezpośrednio w ustawie. Opłata ustalana jest w formie procentowo określonego bezpośredniego udziału w kosztach w wysokości 20% kosztów wykonania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Podstawę obliczenia stanowią koszty określone w końcowym raporcie z realizacji inwestycji finansowanych z udziałem publicznych środków wspólnotowych. Opłata inwestycyjna pobierana jest w 15 równych rocznych ratach w terminie do 30 października każdego roku. Opłata inwestycyjna mniejsza od 1000 zł pobierana jest w trzech równych rocznych ratach. Ustawa przewiduje również karencję; pierwszą ratę opłaty inwestycyjnej pobiera się po upływie dwóch lat od dnia przekazania urządzeń do eksploatacji lub po upływie jednego roku w przypadku zagospodarowania pomelioracyjnego łąk i pastwisk.

6.

Tryb ustalania opłat

Tryb ustalania w przypadku obu opłat: melioracyjnej i inwestycyjnej, jest taki sam. Wszelkie rozstrzygnięcia w sprawach wykonywania urządzeń melioracji szczegółowych na koszt Skarbu Państwa lub z udziałem środków wspólnotowych podejmuje, w drodze decyzji, marszałek województwa, w uzgodnieniu z wojewodą, na wniosek spółki wodnej lub zainteresowanych właścicieli gruntów. Zgodnie z ustawą indywidualną wysokość opłaty, przypadająca od każdego zainteresowanego właściciela gruntu, ustala – proporcjonalnie do powierzchni gruntów na którą korzystny wpływ wywierają urządzenia melioracji wodnych szczegółowych²¹ – marszałek województwa w decyzji dotyczącej podjęcia wykonawstwa urządzeń na koszt Skarbu Państwa. Decyzja określa także czas i konkretne terminy wnoszenia opłat. W związku z tym ustalona wstępnie wysokość opłaty melioracyjnej lub inwestycyjnej ulega późniejszej korekcie odpowiednio do poniesionych kosztów inwestycyjnych oraz zmian w projekcie technicznym, dokonanych w trakcie realizacji inwestycji. Korekty dokonuje w drodze decyzji marszałek województwa, po zakończeniu procesu inwestycyjnego i rozliczeniu wartości wykonanych robót, w ciągu 9 miesięcy po zakończeniu inwestycji.

7.

Kompetencje organów samorządowych

Kompetencje marszałka województwa realizowane są jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Należy do nich prowadzenie ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów, planowanie i nadzorowanie wykonywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych, a także szczegółowych w przypadku finansowania ich

na koszt Skarbu Państwa oraz utrzymywanie urządzeń melioracji podstawowych. Do najistotniejszych kompetencji należy podejmowanie przez marszałka województwa, w uzgodnieniu z wojewodą, rozstrzygnięć w sprawie współfinansowania wykonywania urządzeń melioracji wodnych z publicznych środków wspólnotowych. Dalej podejmowanie, w uzgodnieniu z wojewodą, na wniosek spółki wodnej lub zainteresowanych podmiotów, decyzji o podjęciu i wykonywaniu na koszt Skarbu Państwa lub przy równoczesnym współudziale publicznych środków wspólnotowych urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Te ostatnie decyzje podlegają ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie oraz poprzez umieszczanie ich, na co najmniej 14 dni, na tablicach ogłoszeń w urzędach gmin. Równie istotną kompetencję stanowi ustalanie wysokości opłat melioracyjnych i inwestycyjnych dla poszczególnych podmiotów zobowiązanych oraz korygowanie wysokości tych opłat.

Marszałek województwa, jako właściwy do orzekania organ pierwszej instancji, uprawniony jest również do żądania wykonania egzekucji administracyjnej obowiązków wynikających z decyzji w sprawie opłat²².

Obecnie opłaty melioracyjne stanowią dochód budżetu państwa, a wnoszone są na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce położenia wykonanych urządzeń.

Określone kompetencje przysługują również staroście w ramach zadań z zakresu administracji rządowej. A mianowicie koszty związane z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych ponoszą zainteresowani właściciele gruntów, a w sytuacji gdy urządzenia te objęte są działalnością spółki wodnej – ta spółka. W przypadku niewykonywania obowiązku utrzymywania urządzeń organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego ustala, w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntów, szczegółowe zakresy i terminy wykonywania tego obowiązku (art. 77 ust. 2). Organem właściwym do wydawania pozwoleń wodnoprawnych jest starosta²³ (art. 140 ust. 2), z czego wynika, iż właściwym organem do wydawania decyzji w przedmiocie utrzymywania melioracji wodnych szczegółowych jest starosta. Natomiast organem odwoławczym w tym zakresie jest wojewoda²⁴.

8.

Zakończenie

Rola melioracji wodnych dla podnoszenia produktywności gospodarki rolnej jest bezsporna. Stąd ważnym problemem są źródła ich finansowania. Tradycyjnie jedno ze źródeł finansowania stanowiły opłaty melioracyjne jako udziały w kosztach inwestycyjnych uzasadnione korzyściami odnoszonymi przez właścicieli zmeliorowanych gruntów. W przeszłości stanowiły one jednak dochód budżetów gmin.

Uznanie opłat melioracyjnych za daniny publiczne znajdowało wyraz w sposobie poboru, ponieważ wchodziły one w skład tzw. łącznego zobowiązania pieniężnego. Ustawa regulująca tzw. łączne zobowiązanie pieniężne obejmowała bezpośrednio tym zobowiązaniem m.in. opłaty melioracyjne²⁵. Kolejne rozporządzenia wykonawcze listą świadczeń pobieranych na obszarze gminy, objętych łącznym zobowiązaniem pieniężnym, obejmowały opłatę melioracyjną aż do 1990 r.²⁶. Począwszy od 1992 r. należności z tych tytułów nie były już obejmowane łącznym zobowiązaniem pieniężnym.

Warta rozważenia jest teza, czy należności te nie powinny nadal stanowić dochodów własnych budżetów gmin.

Możliwość udziału wspólnotowych środków publicznych jako źródła finansowania budowy urządzeń melioracji wodnych, zarówno podstawowych, jak i szczegółowych,

spowodowała, w przypadku tych ostatnich, wyodrębnienie z opłaty melioracyjnej nowej opłaty inwestycyjnej, pełniącej jednakże identyczną funkcję.

Na podkreślenie zasługuje rola spółek wodnych w procesie realizacji urządzeń melioracji szczegółowych, a zwłaszcza w utrzymywaniu tych urządzeń. Prawo wodne reguluje zasady funkcjonowania tych spółek oraz tzw. związków walowych²⁷. Spółki wodne mogą być tworzone w szczególności do wykonywania, utrzymywania oraz eksploatacji urządzeń służących do zaspokajania szeregu ustawowo określonych zadań, w tym melioracji wodnych, a także prowadzenia racjonalnej gospodarki na terenach zmeliorowanych oraz utrzymywania wód. Jak wspomniano, przysługują im m.in. prawo wnioskowania o podjęcie realizacji urządzeń melioracyjnych. Uczestnictwo w spółce przynosi również wymierne korzyści jej członkom w postaci możliwej obniżki opłat.

dr IRENA CZAJA-HLINIĄK

Autorka jest pracownikiem Katedry Prawa Finansowego Wydziału Prawa i Administracji Krakowskiej Szkoły Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego (byłym pracownikiem Katedry Prawa Finansowego UJ)

Przypisy:

- 1 Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (DzU nr 115, poz. 1229); zwana dalej tekstem pierwotnym; t. jedn. DzU nr 239, poz. 2019 z 2005 r., ost. zm. DzU nr 170, poz. 1217 z 2006 r.; zwana dalej Prawem wodnym.
- 2 Ustawa z dnia 24 października 1974 r. – Prawo wodne (DzU nr 38, poz. 230, ost. zm. DzU nr 125, poz. 1368 z 2001 r.
- 3 Art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (DzU nr 78, poz. 483).
- 4 Pierwsza kompleksowa regulacja miała miejsce w ustawie wodnej z dnia 19 września 1922 r. (t. j. DzU RP nr 62, poz. 574 z 1928 r., ost. zm. DzU nr 5, poz. 33 z 1961 r.).
- 5 DzU nr 116, poz. 1206 z 2004 r.
- 6 Por. L. Kurowski, *Wstęp do nauki prawa finansowego*, Warszawa 1976, s. 186; K. Ostrowski, *Prawo finansowe, Zarys ogólny*, Warszawa 1970, s. 176.
- 7 Irena Czaja-Hliniak, *Prawnofinansowa instytucja dopłat jako forma pozapodatkowych danin publicznych*, Wyd. SPES, Kraków 2006, s. 39 i nast.
- 8 Por. I. Czaja-Hliniak, *Dopłaty*, [w:] *System instytucji prawnofinansowych PRL, t. III – Instytucje budżetowe*, Ossolineum, Wrocław – Warszawa 1985, s. 480 i nast.
- 9 Ustawa z dnia 22 maja 1958 r. o popieraniu melioracji wodnych dla potrzeb rolnictwa (t. j. DzU nr 42, poz. 237 z 1963 r., zm. DzU nr 12, poz. 115 z 1971 r.
- 10 Prawo wodne, Dział IV – Budownictwo wodne, Rozdz. 3 – Melioracje wodne, art. 70-78.
- 11 Do urządzeń melioracji wodnych podstawowych zalicza się np. budowlę piętrzącą, stopnie wodne i zbiorniki wodne, kanały, większe rurociągi, budowle regulacyjne oraz stacje pomp.
- 12 Marszałek województwa prowadzi ewidencję określonych wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów.
- 13 Tekst pierwotny Prawa wodnego nie przewidywał takiej możliwości.
- 14 Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (DzU nr 116, poz. 1206, ost. zm. DzU nr 267, poz. 2251 z 2005 r.).
- 15 Zalicza się do nich np.: rowy, drenowania, mniejsze rurociągi, stacje pomp do nawodnień ciśnieniowych, ziemne stawy rybne, groble oraz systemy nawodnień. Ustawa rozciąga stosowanie przepisów odpowiednio m. in. do fitomelioracji oraz agromelioracji, systemów przeciwerozwojnych, zagospodarowania zmeliorowanych trwałych łąk lub pastwisk oraz zagospodarowania nieużytków przeznaczonych na trwałe łąki i pastwiska.
- 16 Por. rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów (DzU nr 7, poz. 55 z 2005 r.).
- 17 Z uwzględnieniem potrzeby stworzenia bazy informacyjnej do planowania odbudowy, modernizacji oraz utrzymania wód i urządzeń melioracji wodnych, zawierającej dane dotyczące m. in. rodzajów, ilości, lokalizacji oraz parametrów technicznych wód i urządzeń melioracji oraz powierzchni obszarów zmeliorowanych.
- 18 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lutego 2003 r. w sprawie warunków i trybu ustalania wysokości oraz poboru opłaty melioracyjnej (DzU nr 41, poz. 345); zwane dalej rozporządzeniem.
- 19 Rozporządzenie posługuje się pojęciem jednostkowych stawek w przypadku obu rodzajów stosowanych stawek.
- 20 Zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 17 października 2006 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres pierwszych trzech kwartałów 2006 r. średnia cena skupu żyta wynosiła 35,52 zł za 1 dt. (M. P. nr 74, poz. 745).
- 21 W związku z tym na właścicielu gruntów, którego dotyczy decyzja, ciąży obowiązek umożliwienia wejścia na grunt oraz do obiektów budowlanych w celu zaprojektowania i wykonania urządzeń.
- 22 W myśl art. 5 § 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t. j. DzU nr 110, poz. 968 z 2002 r. z późn. zm.).
- 23 Z nielicznymi ustawowymi wyjątkami.
- 24 Art. 4 ust. 4 pkt 2 stanowi, iż do wojewody wnosi się odwołania od decyzji wydanych przez starostę realizującego kompetencje organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego. Prawo wodne reguluje tą kwestię jako ustawa szczególna.
- 25 Art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 11 listopada 1965 r. o rozszerzeniu uprawnień gromadzkich rad narodowych w zakresie podatkowym oraz o usprawnieniu w gromadach wymiaru i poboru podatków i innych należności pieniężnych (DzU nr 46, poz. 288 z 1965 r.). Ustawa została uchylona ustawą z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst pierwotny DzU nr 11, poz. 15).
- 26 Por. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 lutego 1990 r. w sprawie łącznego zobowiązania pieniężnego (DzU nr 10, poz. 64), które utraciło moc 1 stycznia 1992 r.
- 27 Dział VII – Spółki wodne i związki walowe, Rozdz. 1 – Tworzenie spółek wodnych i związków walowych, art. 164-171a.

